

تأثیر منابع مختلف پر و تئینی بر روی پروار بردهای نرگروه رژنیکی گوسفندان کردی شمال خراسان

محسن دانش مسگران

کارشناس ارشد دامپروری. مرکز تحقیقات منابع طبیعی
و امور دام خراسان. بخش تحقیقات دامپروری

همکاران اجرائی:

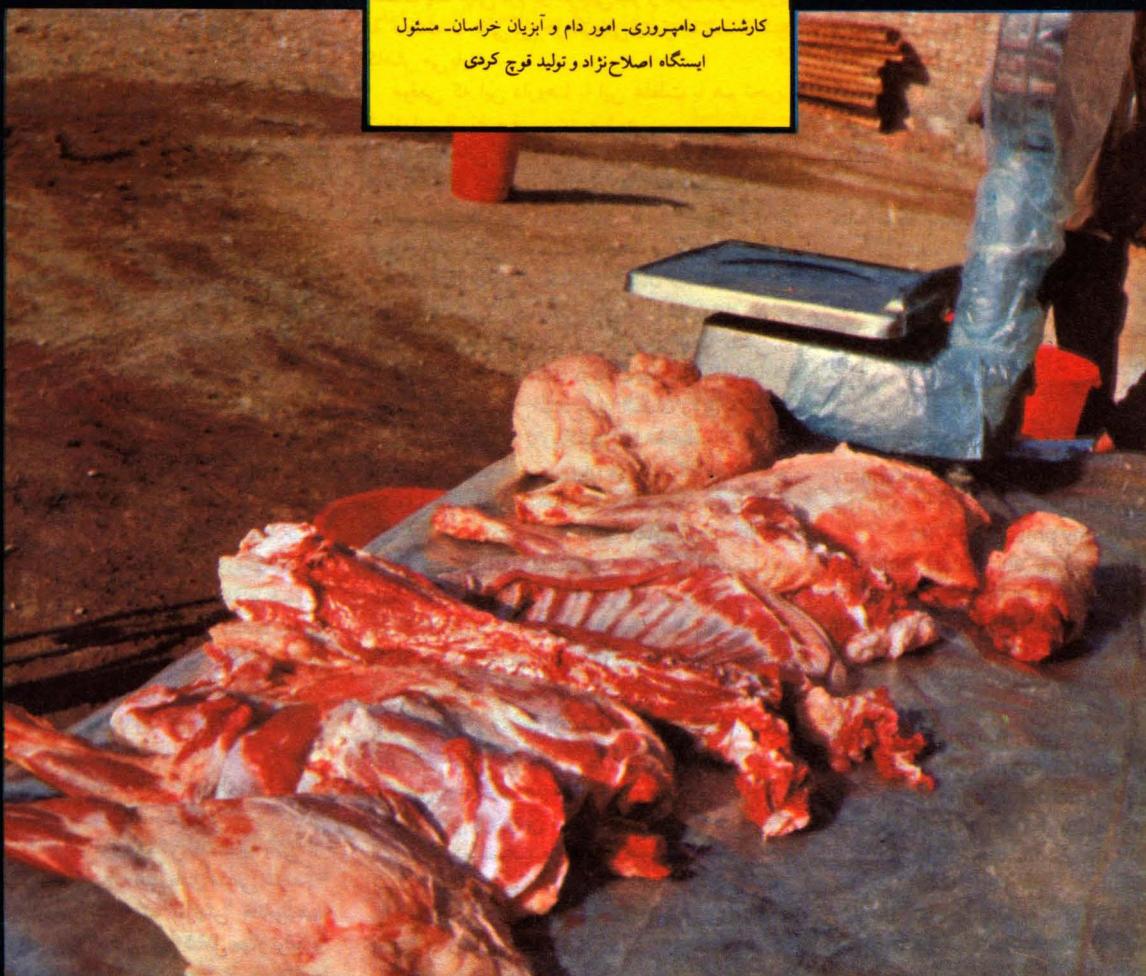
محسن یوسفی گنابادی:

کارشناس دامپروری. امور دام و آبزیان خراسان. کارشناس
ایستگاه اصلاح نژاد

حیدر خدیبوی:

کارشناس دامپروری. امور دام و آبزیان خراسان. مشغول
ایستگاه اصلاح نژاد و تولید قوچ کردی

نمایهای مختلف لاشه که مورد تجزیه و تحلیل
قرار گرفت

خلاصه: بمنظور بررسی تأثیر منابع مختلف بر روئی برههای ۶ ماهه از توده گوشتند کردن شمال خراسان انجام شد.

جیره های مورد آزمایش عبارت بودند از:

گروه ۱: جیره پایه (۰/۹۲/۵) + کنجاله سویا (۰/۵/۵)

گروه ۲: جیره پایه (۰/۹۲/۵) + کنجاله سویا (۰/۳/۵) و پودر ماهی (۰/۲/۵)

گروه ۳: جیره پایه (۰/۹۴/۵) + کنجاله تخم زیب (۰/۳/۵) و پودر ماهی (۰/۲/۵)

تعداد بره در هر گروه ۱۸ رأس بود.

برههای گروه ۳ که با جیره حاوی کنجاله تخم پنه و پودر ماهی تغذیه شدند، دارای بیشترین اضافه وزن روزانه و ضریب تبدیل خدا بودند. در

ارتباط با میزان اضافه وزن روزانه اختلاف بین جیره های آزمایش در ۴ هفته اول، دوم، چهارم و مجموع آزمایش معنی دار بود. ($0/0 < p$) .

اختلاف بین جیره های آزمایش در مورد هر یک از شاخصهای تجزیه لاشه معنی دار نبود. تجزیه همبستگی قسمتهای مختلف لاشه در ارتباط

با وزن زنده نشان داد که به جزءیه بقیه قسمتهای مورد ارزیابی دارای همبستگی مشت و معنی دار با وزن زنده هستند ($0/0 < p$) .

وزن کشن برهها هر ۴ هفت بک بار بصورت افرادی انجام شد.

در پایان آزمایش تعداد ۵ رأس بره از هر گروه انتخاب و در جهت تجزیه لاشه ذبح گردیدند.

مقدمه:

۲: چیره پایه (۵/۹۴٪)+کنجاله سویا (۳٪) و پودر ماهی (۵/۲٪).
 ۳: چیره پایه (۵/۹۴٪)+کنجاله تخم پنبه (۳٪) و پودر ماهی (۵/۲٪).

چیره پایه در نیمه دوم آزمایش از لحاظ انرژی قابل متابولیسم غنی تر بود. ترکیبات مواد مغذی چیره های براساس NRC (۱۸) مشخص شد. ترکیبات چیره های آزمایش در جدول شماره ۱ نشان داده شده است. در پایان آزمایش تعداد ۵ رأس بره از هرگروه که دارای نزدیک ترین وزن به میانگین گروه خود بود انتخاب و ذبح گردیدند. تجزیه لاشه براساس وزن لاشه گرم و سرد (لاشه بعد از ۲۴ ساعت در دمای ۴ درجه سانتیگراد)

به تدریج به مدت ۲ هفته بره ها با چیره های مورد آزمایش عادت داده شدند. بره ها بطور تصادفی به گروه های ۱۸ رأسی تقسیم و هرگروه با یک جوجه آزمایشی تغذیه شدند. در ابتدا و پایان هر دوره مصرف غذا و اضافه وزن از طریق اختلاف وزن در شروع و پایان هر دوره مشخص گردید. بره ها در داخل هر چوجه غذائی بصورت گروهی نگهداری می شدند و چیره های آزمایشی بصورت مخلوط (علوفه+مواد متراکم) و ۶ نوبت در شباهه روز خورانیده شدند. آب و نمک بصورت آزاد در اختیار بره ها بود.

چیره های آزمایشی عبارت بودند از:
 ۱: چیره پایه (۵/۹۴٪)+کنجاله سویا (۵/۰٪).

استفاده از مواد متراکم در چیره میزان عبور غذا را در شکمبه افزایش داده و بدین ترتیب تجزیه پذیری را در شکمبه کاهش میدهد. کاهش تجزیه پذیری پروتئین باعث افزایش نیتروژن ابقاء شده در حیوان گردیده و بدین لحاظ افزایش اضافه وزن روزانه را بدنبال خواهد داشت (۹، ۱۳، ۱۹، ۳۲، ۲۰، ۳۴، ۳۵) و همچنین افزایش پروتئین خام چیره نیز میزان پروتئین رسیده به روده باریک را افزایش داده (۱۲، ۲۱، ۳۳)، و ضمن افزایش اضافه وزن روزانه (۷، ۱۵، ۱۴، ۸، ۲۶، ۳۱)، بازده غذا را بهبود می بخشد (۸، ۲۵، ۲۶، ۲۷). البته باید توجه داشت که افزایش مصرف پذیری پروتئین و کاهش تجزیه پذیری آن، نیاز به زیادی انرژی را در چیره طلب کرده (۲، ۱۰، ۲۴) و بنابراین میزان احتیاجات پروتئین با سطح انرژی مصرفی تغییر می یابد (۲۴).

استفاده از سطوح بالاتر پودر ماهی سبب افزایش پروتئین عبوری از شیردادان شده (۲۳، ۲۲) و همچنین در هرسطح استفاده از پودر ماهی، قابلیت هضم ماده آلی و ضریب تبدیل غذا بهبود می یابد (۲۳). در مقایسه با کنجاله سویا، پروتئین پودر ماهی دارای تجزیه پذیری کمتری بوده (۵)، و همچنین تجزیه پذیری ماده خشک، اسیدهای امینه ضروری و غیر ضروری و شاخه دار کنجاله سویا بیشتر از پودر ماهی می باشد (۲۹).

صرف پودر ماهی افزایش غلظت پروتئین خون را بدنبال داشته و این به بافت عضلانی نیز تعیین داده شده و بنابراین میتوان استنباط نمود که استفاده از پودر ماهی سبب افزایش کل پروتئین بدن می گردد (۱). اضافه کردن پودر ماهی به چیره حاوی کاه گندم غنی شده و یا غنی نشده باعث افزایش اضافه وزن روزانه گردیده است (۳۲، ۶).

بطور کلی تأثیر پودر ماهی بر روی میزان اضافه وزن روزانه گوساله ها و بره های پروواری در مقایسه با کنجاله دانه های روغنی مشهود می باشد (۳، ۴، ۱۶، ۱۷، ۳۰)، زیرا که ازت باقیمانده در بدن با استفاده از پودر ماهی افزایش می یابد (۲۰).

استفاده از پودر ماهی بازدهی غذا را بهبود بخشد و دارای توجیه اقتصادی نیز میباشد (۱). اعمال کنجاله سویا و تخم پنبه نیز در چیره دامهای پروواری سبب افزایش اضافه وزن روزانه شده است (۷، ۸، ۲۷، ۳۵). هرچند که استفاده از کنجاله تخم پنبه در مقایسه با کنجاله سویا مصرف اختیاری غذا را افزایش می دهد ولیکن تأثیر کمتری بر روی میزان تغییر شکمبه دارد (۱۱). این پژوهش به منظور بررسی اثرات منابع مختلف پروتئینی در تغذیه بره های پروواری طرح ریزی و اجرا گردیده است.

مواد و روشها:

در این مطالعه از ۵۴ رأس بره گروه ژنتیکی گوسفنده کردی شمال خراسان با میانگین وزن 15 ± 25 کیلوگرم سن 10 ± 10 روز بود که به ۴ دوره ۴ هفته ای تقسیم شد (۴ هفته آخر شامل ۲۷ روز بود). قبل از شروع آزمایش

جدول ۱: درصد ترکیبات چیره های آزمایش (براساس هوا خشک)

چیره های آزمایش			
	پایه+(کنجاله تخم پنبه+پودر ماهی)	پایه+کنجاله سویا	مواد غذایی
-	-	۵/۵	کنجاله سویا
۳	۳	-	کنجاله تخم پنبه
۲/۵	۲/۵	-	پودر ماهی
۱۱/۷۷	۱۱/۷۷	۱۱/۷۷	یونجه
۰(۶)۱۲/۱	۰(۶)۱۲/۱	۰(۶)۱۲/۱	کاه
(۴۷/۶۸)۴۴/۶۸	(۴۷/۶۸)۴۴/۶۸	(۴۷/۶۸)۴۴/۶۸	جو
(۵/۳۲)۲/۲۲	(۵/۳۲)۲/۲۲	(۵/۳۲)۲/۲۲	ذرت
۱۳/۴۸	۱۳/۴۸	۱۳/۴۸	فالله خشک چغندر قند
۹	۹	۹	سبوس
۰/۹۵	۰/۹۵	۰/۹۵	سنگ آهن
۰/۲	۰/۲	۰/۲	نمک
۰/۱	۰/۱	۰/۱	مخلوط ویتامین + املاح
۰(۲/۵۳)۲/۴۷	۰(۲/۵۴)۲/۴۸	۰(۲/۵۵)۲/۴۹	انرژی قابل متابولیسم (مگاکالری در کیلوگرم)
(۱۲/۹۰)۱۲/۵۵	(۱۳/۰۵)۱۲/۷۰	(۱۲/۵۶)۱۲/۶۳	پروتئین خام (درصد)
(۰/۷۵)۰/۷۵	(۰/۷۵)۰/۷۶	(۰/۶۳)۰/۶۳	کل کلیم (درصد)
(۰/۴۲۰)۰/۴۰	(۰/۴۱)۰/۳۹	(۰/۳۵)۰/۳۳	فسفر (درصد)
(۱/۸)۱/۹	(۱/۸)۱/۹	(۱/۸)۱/۹	نست کل کلیم به فسفر

*: از هفته نهم تا انتهای آزمایش، مقادیر داخل پرانتز جایگزین مقادیر قبلی شد.

جدول شماره ۲: میانگین اضافه وزن (بازاره هر بره در روز، گرم) در دوره های مختلف اندازه گیری.

SE	دوره	چیره های آزمایش			
		۱	۲	۳	۴
چیره پایه+(کنجاله تخم پنبه+پودر ماهی)	چیره پایه+(کنجاله سویا)	چیره پایه+(کنجاله سویا)	چیره پایه+(کنجاله سویا)	چیره پایه+(کنجاله سویا)	هرچه اول آزمایش
۱۴/۰۵	۲۸۴/۰۱۸	۲۶۳/۳۵۸	۲۴۷/۱۷۶	۴ هفته دو آزمایش	۴ هفته اول آزمایش
۱۱/۲۲	۲۶۹/۳۹۸	۲۳۲/۸۹۶	۱۸۹/۵۶۰	۴ هفته سوم آزمایش	۴ هفته دو آزمایش
۱۲/۰۰	۱۵۵/۰۶۸	۱۹۴/۹۴۸	۱۶۴/۰۰۸	۴ هفته چهارم آزمایش	۴ هفته سوم آزمایش
۱۰/۵۴	۱۹۳/۲۱۸	۱۶۸/۵۴۸	۱۲۶/۱۰۶	مجموع ۱۲ هفته آزمایش	۴ هفته چهارم آزمایش
۸/۹۹	۲۳۶/۱۵۸	۲۳۰/۳۹۸	۲۰۰/۲۴۶	مجموع ۱۶ هفته آزمایش	مجموع ۱۶ هفته آزمایش
۶/۸۵	۲۲۵/۲۷۸	۲۱۴/۹۳۸	۱۸۱/۷۱۶		

در هر خط عدد با حروف غیرمتضایه، دارای اختلاف معنی دار میباشد (۵) ($P < 0.05$)

ماهی دریافت کرده بودند، بیشترین میزان اضافه وزن روزانه را داشتند. در ۴ هفته اول، چهارم، مجموع ۱۲ هفته، مجموع ۱۶ هفته اختلاف میانگین اضافه وزن روزانه بین گروه ۲ و ۳ با گروه ۱ معنی دار بود و در ۴ هفته دوم اختلاف بین گروهها با یکدیگر معنی دار بود. میانگین صرف غذا و ضریب تبدیل غذا در جدول ۳ نشان داده شده است در مجموع ۱۲ هفته و یا ۱۶ هفته آزمایش اختلافات بین گروهها از جهت صرف و ضریب تبدیل غذاً معنی دار نبود.

جدول شماره ۴ میانگین اطلاعات مربوط به تجزیه لاشه را نشان میدهد. برای هریک از شاخصهای تعیین شده اختلافات بین گروهها معنی دار نبود. از آنجایی که اختلاف بین شاخصهای مربوط به تجزیه لاشه معنی دار نبود، لذا معادله ضریب همبستگی برای مجموع بعضی از شاخصهای تجزیه لاشه در ارتباط با وزن زنده مشخص گردید، جدول شماره ۵ ضرایب همبستگی این شاخصها را نسبت به وزن زنده نشان میدهد.

بحث:

در این آزمایش استفاده از پودر ماهی همراه با هریک از کنجاله‌های سویا و تخم پنبه باعث افزایش اضافه وزن روزانه برها شده است. این اثر بخصوص در مخلوط کنجاله تخم پنبه و پودر ماهی به جز ۴ هفته سوم آزمایش کاملاً مشهود بود. هرچند که در مجموع ۱۲ هفته و یا ۱۶ هفته آزمایش اختلاف بین مخلوط کنجاله تخم پنبه و پودر ماهی با مخلوط کنجاله سویا و پودر ماهی از لحاظ آماری معنی دار نبود، ولیکن میزان اضافه وزن بدست آمده در گروه کنجاله تخم پنبه و پودر ماهی دارای بیشترین مقدار بود.

احتمالاً این تأثیر بدلیل همپوشانی اسیدهای امینه در این گروه می‌باشد.

تأثیر منابع پروتئینی بروی اضافه وزن برها در دوره‌های اندازه‌گیری شده در شکل ۱ نشان داده شده است. بطور کلی پودر ماهی دارای میزان تجزیه پذیری پائین در شکمبه می‌باشد (۲۲ و ۲۳) و در مقایسه با کنجاله سویا رقم پائینتر را بخود اختصاص داده است و استنتاج شده است که تأثیر پودر ماهی بروی میزان اضافه وزن بهمین دلیل میباشد (۵ و ۹، ۲۹، ۱۳، ۱۹، ۲۰، ۳۲، ۳۴، ۳۵). باید توجه داشت که ارزش پروتئین عبوری پودر ماهی بدلیل تعادل در اسیدهای امینه در مقایسه با پروتئین میکروبی بیشتر بوده و بنابراین عدم تجزیه پروتئینهای عبوری از شکمبه بازده پروتئین و انرژی را افزایش میدهد.

نتایج این پژوهش تأثیر پودر ماهی بروی میزان اضافه وزن روزانه در مقایسه با کنجاله سویا گزارشات قبلی را تأیید می‌نماید (۶، ۷، ۱۶، ۳۰).

بطور کلی استفاده از پودر ماهی بروی بازدهی غذا را افزایش داده است. تأثیر پودر ماهی بروی بازدهی غذا قبلی نیز گزارش شده است (۲۳، ۱). در این ارتباط مخلوط پودر ماهی و کنجاله تخم پنبه دارای بهترین

به سینوس معکوس درصد شده و سپس تجزیه و تحلیل قلوه‌گاه، دنبه بصورت انفرادی تعیین گردید. از آنجاییکه غذا بصورت گروهی داده می‌شد، لذا موارد

معربوت به مصرف غذا و ضریب تبدیل غذا در هریک از دوره‌ها تجزیه و تحلیل آماری نگردید و فقط این میانگین‌ها توسط روش LSD مقایسه گردیدند.

رنان، دست و شانه، راسته، گردن، پیش سینه و آماری گردیدند.

برای تعدادی از صفات مربوط به تجزیه لاشه، معادله رگرسیون آنها نسبت به وزن زنده ترسیم گردید.

نتایج: میانگین اضافه وزن روزانه و انحراف معیار برها در

روز در گروههای مختلف در جدول ۲ نشان داده شده است. اختلاف بدست آمده در ۴ هفته اول، دوم،

چهارم، مجموع ۱۲ هفته و مجموع ۱۶ هفته از لحاظ آماری معنی دار بود ($P < 0.05$). در تمام این دوره‌ها گروهی که جیره پایه+ کنجاله تخم پنبه و پودر

مجموع آزمایش مورد ارزیابی آماری قرار گرفتند.

اگر چنانچه بین مشاهدات مربوط به اضافه وزن روزانه و وزن اولیه همبستگی معنی داری وجود داشت،

نتایج بدست آمده با بکار بردن ضریب تصحیح لازم

برای وزن اولیه تجزیه و تحلیل گردیدند (۲۸).

اطلاعات مربوط به درصد ترکیبات لاشه ابتداء تبدیل

جدول ۳: میانگین مصرف غذا (براساس هواخشک، کیلوگرم)، ضریب تبدیل غذا (به ازاء هر یک روز)

دوره	جهره‌های آزمایش		
	صرف غذا	ضریب تبدیل غذا	صرف غذا
۴ هفته اول	جهره پایه+ کنجاله سویا سویا و پودر ماهی پنبه و پودر ماهی	جهره پایه+ کنجاله سویا سویا و پودر ماهی پنبه و پودر ماهی	جهره پایه+ کنجاله سویا سویا و پودر ماهی پنبه و پودر ماهی
۴ هفته دوم	۱/۳۱	۱/۳۳	۱/۳۰
۴ هفته سوم	۴/۶	۵/۱	۵/۳
۴ هفته چهارم	۱/۲۳	۱/۲۸	۱/۲۳
مجموع ۱۲ هفته	۴/۶	۵/۵	۶/۵
مجموع ۱۶ هفته	۱/۸۲	۱/۸۸	۱/۷۱
ضریب تبدیل غذا	۱۱/۷	۹/۶	۱۰/۴
صرف غذا	۱/۵۱	۱/۵۸	۱/۵۷
صرف غذا	۷/۸	۹/۴	۱۲/۵
صرف غذا	۱/۴۵۲	۱/۵۰۲	۱/۴۱۲
صرف غذا	۶/۱۴۲	۶/۵۱۲	۷/۰۴۲
صرف غذا	۱/۴۷۲	۱/۵۲۲	۱/۴۵۲
صرف غذا	۶/۵۲۲	۷/۰۷۲	۷/۹۸۲

در هر خط اعداد با حروف غیرمتشابه، دارای اختلاف معنی دار میباشد ($P < 0.05$)

جدول ۴: میانگین درصد قسمتهای مختلف لاشه

جهره‌های آزمایش			
درصد ترکیبات لاشه	جهره پایه+ کنجاله تخم سویا و پودر ماهی پنبه و پودر ماهی	جهره پایه+ کنجاله سویا سویا و پودر ماهی پنبه و پودر ماهی	جهره پایه+ کنجاله سویا سویا و پودر ماهی پنبه و پودر ماهی
۳	۲	۱	۰
درصد لاشه نسبت به وزن زنده	۵۴/۵۱۲	۵۵/۵۸۲	۵۵/۵۷۲
درصد دنبه نسبت به لاشه	۱۸/۵۱۲	۲۰/۲۲۲	۱۹/۷۵۲
درصد ران نسبت به لاشه	۲۹/۴۷۲	۲۹/۲۵۲	۲۹/۱۶۲
درصد راسته نسبت به لاشه	۱۲/۶۵۲	۱۱/۹۸۲	۱۲/۳۲۲
درصد پیش سینه و قلوه‌گاه نسبت به لاشه	۱۸/۰۲۲	۱۷/۵۳۲	۱۸/۰۳۲
درصد دست و شانه نسبت به لاشه	۱۵/۱۳۲	۱۴/۶۲	۱۴/۴۶۲
درصد گردن نسبت به لاشه	۶/۲۲	۶/۰۳۲	۶/۲۶۲

در هر خط اعداد با حروف غیرمتشابه، دارای اختلاف معنی دار میباشد ($P < 0.05$)

- ...2- A.R.C., 1980. The Nutrient requirements of Ruminant Livestock. Commonwealth Agricultural Burfavy.
- ...3- Davenport, G.M., J.A. boling and N. gay, 1990. Performance and plasma amino acid of growing calves fed corn silage supplemented with ground soybeans, fishmeal and rumen-protected lysin. *J. Anim.Scie.* 68:3773-3779
- ...4- Ekern, A., 1969. Tech. Bull. 139. Dept Anim. Nutr., Agri. Univ. Norway.
- ...5- Evan, C.T., N.R. Merchen and L.L. Berger, 1989. Evaluation of soybean mael, corn gloton meal, blood meal and fish meal and sources of nitrogen and amino acid disappearing from the small intestine of steers. *J. Anim. Scie.* 67:262-275
- ...6- Fattet, I., F.D. Hovell, E.r.orskov, D.J. kyle and R.I.smart, 1982. undernutrition in sheep. the effect of supplementation with protein accretion. *Br. J.Nutr.* 52:561-574
- ...7- Griffed, G.W., D.D.Lee, D.A. stiles, 1975. Protein supplements in high Rovghage diets. *J. Ani. scie.* 41:402
- ...8- Harris, J.M., F.H. cash, L.L.Wilson and W.R.stricklin, 1979. Effect of concentrate level, protin source and Growth promothant of Growth and carcass traits. *J. Ani. Scie.* 49:613-619
- ...9- Jones, S.R., W.B. Anthony and J.P.cvnninghan, 1976. Urea and Protein liquid supplements for steers. *J.An. scie.* 42:1571
- ...10- Koeing, J.m., J.A. Boling and L.S.Bull, 1980. Energy and Protein Metabolism in ewes as Influenced by Age and dietary protein calorie ratio. *G.An. Scie.* 51:1011-1022
- ...11- Krysl, L.J., M.E.Bronine, M.L. Calyeany, R.E.Estall and W.C.Hoeffler, 1987. Influence of cottonseed meal supplementation on Voluntary intake, Ruminal and cecol fermentation, digestion Kinetics and serum insulin and growth Hormone in Nature ewes fed Prairie hay. *J.Anim. Scie.* 64:1178-1188
- ...12- Lavghren, L.C.and A.W.young, 1979. Duodenal Nitrogen flow in response to increasing dietary crude protein in sheep. *J.An. scie.* 49:211-299
- ...13- Macrae, J.C., and M.J. algatt, 1974. quantitative digestion of fresh herbage by sheep. 2-The sites of digestion of some nitrogenous constituent. *M.Agr. scie.* 82:309-319
- ...14- Marvin, T.G., W.Perry, M.T.Mohler and F.H. Owens, 1979. Comparison of four levels of protein supplementation with and without oral diethylstilbestrol on daily gain, Feed conversion and carcass traits of bulls. *J. Ani. scie.* 48: 1026-1031
- ...15- Martin, T.G., T.W. Perry, W.M.Beeson

بسیاری از جهادگران مخلص برخوردار بوده‌ام، که لازم میدانم از:

- مدیریت سازمان جهادسازندگی خراسان.
- مدیریت و پرسنل مرکز تحقیقات منابع طبیعی و امور دام بخصوص پرسنل بخش تحقیقات دامپروری.
- مدیریت و پرسنل امور دام و آبیان جهادسازندگی خراسان.
- مدیریت و پرسنل جهادسازندگی شهرستان شیروان.
- مدیریت و پرسنل ایستگاه اصلاح نژاد و تولید قوچ کردی (شهرستان شیروان).

نشکر و قدردانی نمایم:

- از زحمات آقایان مهندس فیضی ، اردنان دوست، گلکار، اشرفی زاده، فرشته پور، و سرکار خانم مهندس مزرجی نشکر و قدردانی مینمایم. □

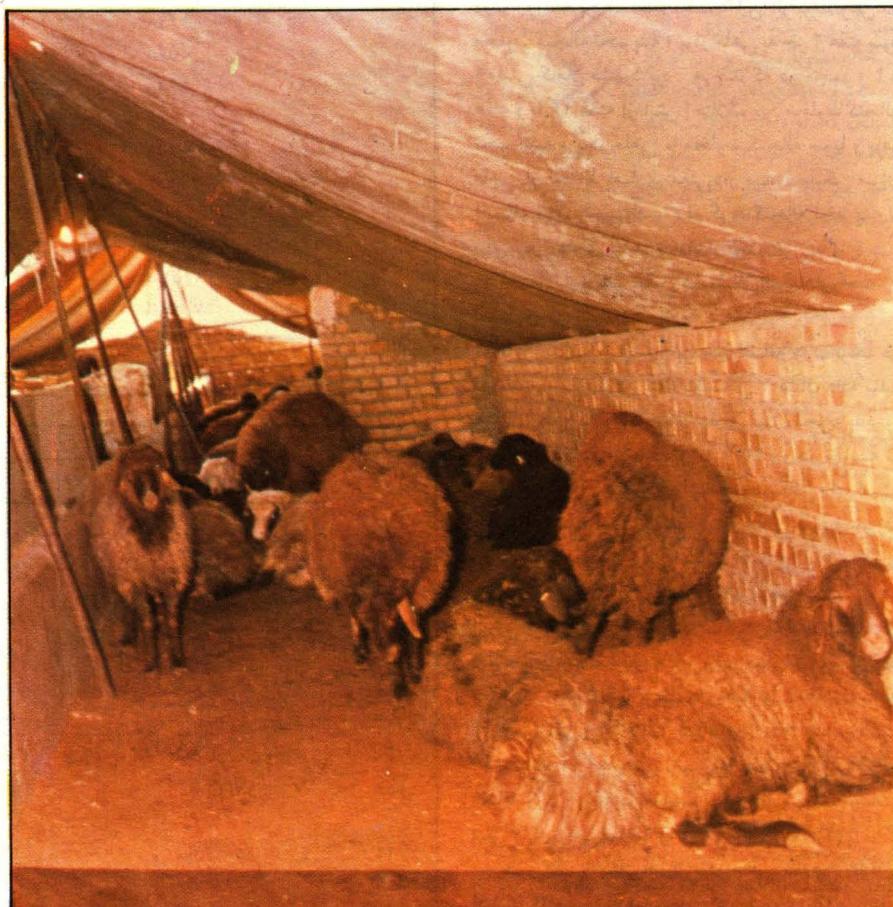
منابع مورد استفاده:

1. امانلو، حمید ۱۳۶۹. اثر پودر ماهی و میتوین روی رشد ازت و اووه سرم خون گوساله‌های در حال رشد. پایان نامه کارشناسی ارشد. گروه دامپروری. دانشکده کشاورزی- دانشگاه تهران.

بازدهی بودند. در ۸ هفته اول آزمایش ضربت تبدیل غذا در گروه جیره پایه + کنجاله تحمل پنه و پودر ماهی دارای ارزش ۴/۶ بود که این میزان در پرواربندی گوسفند رقم قابل توجهی می‌باشد. نتایج مربوط به تجزیه لاشه نشان داد که در هریک از شاخصهای اندازه‌گیری شده اختلاف معنی داری بین آنها وجود ندارد. عدم اختلاف معنی دار بین قسمتهای مختلف لاشه به این معنی است که رشد در هریک از قسمتهای افزایش اضافه وزن بدست آمده در اثر استفاده از پودر ماهی به طور یکنواخت بوده است. عبارت دیگر حادث شده است. نتایج تجزیه ضربت همبستگی قسمتهای مختلف لاشه نسبت به وزن زنده‌نشان داد که تمام اجزاء ارزیابی شده به جز ذنبه دارای همبستگی معنی دار و مثبت با وزن زنده می‌باشند.

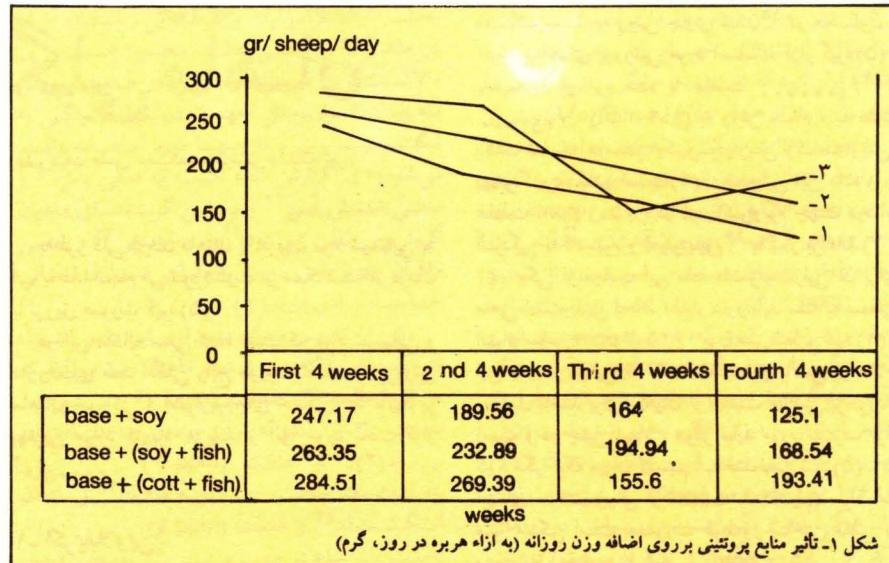
تشکر و قدردانی:

سپاس و ستایش حقیقی از آن پروردگار است.
در انجام این پژوهش از همکاریهای بیدریغ

برههای بصورت گروهی و در شرایط عمومی نگهداری شدند.

- ...24- Papas, A., 1977. protein requiremet of lactating chios Ewes. J.Ani. scie. 44:672-679
 ...25- Pendulum, L.C., J.A. Boling and N.W.Bradley. 1978. Continuos and Non continuous protein levels for growing calves fed corn silage. J. Ani. Scie. 416:535-540
 ...26- Prior, R.L., R.H.Kohlmeier, L.V.cundiff, M.E.Dikeman. 1977. Influence of dietary energy and protein on growth and carcass composition in different biological types of cattle. J.Ani. scie. 45:132-146
 ...27- Smith, L.W., C.C. calvert and H.R.cross, 1979. Dehydrated poultry Excreta (Vs) cottonseed meal As nitrogen supplements for Holstein steers. J.Ani. scie. 48:633-639
 ...28- Snedicor, G.W., and W.L.Cochron, 1980. Statistical method 7th ed. Iowa state univ. press. Iowa U.S.A
 ...29- Susmel, P.,B.Stefanon, C.R. Milis and Manuel candido, 1989. Change in Amino Acid Composition of different protein sources after rumen incubation. Anim. Prod.49:375-383
 ...30- Tayer, S.R.and M.J. Bryant, 1988. The Response of store lambs to dietary supplements of fish meal. 3-Effects of the preceding pattern of growth. Anim. prod. 47:393-399
 ...31- Thomas, V.M., W.M. Beeson, T.W. Perry and M.T. Mobler, 1976. Effect of Protein withdrawal on the performance of steer calves. J. Ani. scie. 43:850-859
 ...32- VAnes, A.J.H., I.H.Pike, F. L.Miller, 1982. Summary of discussion protein contribution of feedstuffs for ruminants. E.L.Miller, I.H.Pike, A.J.H.Vanes. Butter worths.
 ...33- Verio, D.M., G.K. Macleod, J.H. Burton and J.B.stone, 1980. Nutrition of The weaned Holstein Calf. I.Effect of dietary protein level on rumen Metabolism. J.Ani. Scie. 50:937-944
 ...34- White, T.W., W.L.Reynolds and Hembry, 1975. Comparison of supplements containing soybean meal and urea fed wiht whole or ground shelled corn to beef cattle. J.Ani. scie. 40:1-5
 35- White, T.W.and F.G. Hembry, 1986. A comparison of urea Molasses Mixtures and soyabean Meal in whole shelled corn ration for finishing beef cattle. The proffessional Animal Scientist. 2:18-23
 gr/sheep/day 300 250 200 150 100 50 0
 First. 4 Weeks Second. 4 Weeks
 Third. 4 Weeks Fourth. 4 weeks
 base+ soy 247.17 189.58 184 126.1
 base+(soy+fish) 283.35 232.89
 194.94 168.54
 base+(cott.+fish) 284.51 269.39
 155.6 193.41
 Weeks base+soy base+(soy+fish)
 base+(cott+fish)
- ing different Protein supplements Via the rumens or Via the abomasum in young growing sheep. Br. J.nutr. 24:803-809
 ...21- Orskov, E.R., C.Fraser and I. McDonald, 1971. Digestion of concentrates in sheep. 1-The effects of increasing the concentration of soya- bean meal in a barley diet on apparent disappearance of feed constituents along the digestive tract. Br. J.Nutr. 25:225-234
 ...22- Orskov, E.R.,C.Fraser and I. McDonald, 1971. Digestion of concentrates in sheep. 2-The effect of urea or fish-meal supplementation of barley diets on the apparent digestion of protein, fat, starch, and ash in the rumen, the small intestine and the large intestine, and calculation of volatile fatty acid production. Br.J.Nutr. 25:243-252.
 ...23- Orskov, E.R., C.Fraser and I.Mcdonald, 1974. Digestion of concentrates in sheep. 5-The effect of adding fish meal and urea together to cereal diets on protein digestion and utilization by young sheep. Br.J. Nutr. 31:89-98
- and M.T.Mohler, 1978. Protein levels for bulls: Comparison of three continuous dietary on-growth and carcass traits. J.Ani. scie. 47:29-33
 ...16- Miller, E.I., I.I. Johnson, M.C.E. Briggs and R.G. Kempsey, 1977. Proc. Nutr. soc. 36,129.
 ...17- Miller, E.L., I.H. Pike, A.J.H. Vanes, 1982. Page 14 and 15. Protein contribution of feeds tuffs for ruminants ISBN: 0-408-11151-8
 ...18- Nutrient requirements of sheep, sixth revised edition, 1985. Nutional reserch council washington DC.
 ...19- Newbold, J.R., P.C. Garnsworthy, P.J. Buttery, D.J.A.cole and W.Horesign 1987. Protein-nutrition of growing cattle: food intake and growth responses to rumen degradable protein and undegradable protein. Anim. Prod. 45: 383- 394
 ...20- Orskov, E.R., D.Benzie and R.N.B.key, 1970. The effect on Protein Utilization of feed-

جدول ۵ ضرایب و معیار خطای تعدادی از صفات تجزیه لاشه (کیلوگرم) در ارتباط با وزن زنده*(کیلوگرم)

موضع	ضرایب
لاشه سرد	•/1149
ران	•/0736
دست و شانه	•/0190
پیش سینه و قلوه گاه	•/0418
راسه	•/0204
دنبه	•/1090

$y = a + bx$: * صفات مورد مطالعه، $x =$ وزن زنده، $a =$ مقدار ثابت، $b =$ ضریب زاویه.